

7/6669

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2594
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13 Haziran 2012
...706/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi a) 15.05.2012 tarih ve KAN.KAR.BŞK.A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/6669-105288 sayılı yazı
b) 22.05.2012 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1292/2309 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Diyarbakır Milletvekili Emine AYNA'ya ait 7/6669 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin görüş ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EK:

Görüş 7/6669 (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Emine AYNA

Diyarbakır Milletvekili

Esas No

:7/6669

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından düzenlenen "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik" 26 Ekim 2009 pazartesi günü yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kendi içinde baştan sona kadar çelişkilerle doludur ve her maddesi cevaplanamayacak sorularla doludur. Yönetmeliğin tüm maddelerinde GDO'ların risk taşıdığı konusunda bir tedirginlik ve korku ifadesi yer almaktadır. Örneğin Madde 4-i' de yer alan "izleme" ile ilgili tanımda; " Bir GDO ve ürününün, biyolojik çeşitlilik, bitki, hayvan ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini belirlemek üzere bir program dahilinde yürütülen gözlem, analiz ve kontrolleri " şeklindeki bir ifadenin yönetmelikte yer alması GDO'lu ürünlerin kullanımında yaratacağı sorunların varlığının kabul edildiğini ortaya koymaktadır. Söz konusu maddede etkileri belirlemek üzere; program dahilinde yürütülecek gözlem, analiz ve kontrollerden söz edilmesi insan ve hayvanların kobay gibi kullanılarak sonuçların elde edilmesi anlamına gelmektedir.

Yönetmelik'te "telafisi imkansız sonuçlara yol açılabileceği" anlamını taşıyan 4.maddenin "m" bendindeki "Risk Yönetimi" tanımı şöyledir: "Risk değerlendirme sonucunda öngörülen ve/veya tahmin edilen olumsuz etkilerin gerçekleşmesini önlemek veya gerçekleşmesi durumunda zararı en az seviyede ve kontrol altında tutarak ortadan kaldırmak, GDO ve ürününün izin verilen amaç ve kurallar dâhilinde kullanılmasını ve muamelesini sağlamak amacıyla alınan önlemleri,"

Yukarıda, Yönetmeliğin "4 i" ve "4 m" maddelerinde belirtilen zararlı ve olumsuz etkilerin ortaya çıkması durumunda, etki altında kalanların bu olumsuz ve zararlı etkilerden kurtulamayacağı, büyük sorunlar yaşayabileceği ya da bu olumsuzluğun dönüşünün olamayacağı bir gerçektir. Çünkü "Risk Yönetimi" tanımında belirtilen olumsuz etkilerin ve zararların neler olabileceği ve bu zararlara karşı hangi önlemlerin alınabileceği günümüzde bilinmemektedir. Etkileri ve zararları ile bunlara karşı hangi önleyici ve engelleyici önlemlerin alınacağını bilmediği bir gıda maddesinin tüketicilere ve topluma dayatılması affedilemeyecek bir insanlık suçudur.

GDO'lu ürünlerin çevreye, insana ve hayvana vereceği zararların önlenmesi ve geri dönüşümü mümkün değildir. Yönetmelikte çeşitli maddelerde yer alan acil önlem planlarının hiçbiri zararları yok edemez, sağlığı geri getiremez, çevrenin bozulan dengesini düzeltemez.

Yönetmeliğin beşinci maddesinde, "GDO'lu ürünlerin bebek mamaları, bebek formülleri, devam mamaları, devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılması yasaktır. İnsan ve hayvan tedavisinde kullanılan antibiyotiklere karşı direnç genlerini içeren GDO ve ürünlerinin ithalatı ve piyasaya sunulması yasaktır" denilerek, GDO'ların riskini peşinen kabullenilen bir düşünce bu ürünleri hamilelerin ve diğer birçok hassas kişinin yemesine izin vermektedir. Böylesi bir çelişkiyi yansıtan bu yönetmeliğe istinaden:

SORU 1) "Müslüman bir ülkede, ürünlerinde E120 kodlu 'Karmin/Kokhineal adlı minik bitlerden elde edilen renklendiricileri kullanan işletmelerin pirim yaptığı ve basında çıkan haberlerde bu maddelerin kullanımından kaynaklı ciddi sağlıklı sorunlarının yaşandığı, ayrıca kız çocuklarında erken ergenliğe neden olduğu bilinmesine rağmen ve inancımıza aykırı olarak da gıda üretilmesine daha ne kadar sessiz kalacaksınız?

SORU 2) Hiçbir insanın, hiç bir canlının hak etmediği bu vahim tabloya müdahale etmeyi düşünmüyor musunuz?

CEVAP 1-2) Gıda maddelerinde kullanılmasına izin verilen katkı maddeleri, Birleşmiş Milletler Örgütüne bağlı Tarım ve Gıda Örgütü (FAO) ile Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nun birlikte oluşturdukları ve ülkemizin de üye olduğu "Codex Alimentarius Commission" tarafından belirlenmektedir.

Gıda maddelerinde kullanılmasına izin verilen katkı maddeleri, Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifleri dikkate alınarak düzenlenmekte ve gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

Bu kapsamda ülkemizde 29.12.2011 tarihli ve 28157 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan ve AB ile uyumlu "Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği"nde gıda katkı maddelerinin kullanılabileceği gıdalar ve bunlara ait limitler yer almaktadır.

Ayrıca, JECFA, EFSA gibi uluslararası kuruluşların yaptığı risk değerlendirmeleri takip edilmekte ve gerekli tedbirler alınmaktadır.

SORU 3) Tarım Bakanlığı'nın internet sitesinde teşhir ettiği ürünler arasında bulunan Beşler'in ürettiği Uludağ sosis, aynı zamanda BİM'in de private label ürünü. Ama Bakanlık BİM'in adını gizledi. Peki neden?

CEVAP 3) 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan, "Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik" gereğince; yönetmeliğin yayım tarihi olan 17.12.2011 tarihinden sonra olmak kaydıyla, laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen gıda ve yem ile kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye düşürecek şekilde bozulmuş, değiştirilmiş gıdaları üreten ve/veya satan firmanın sadece adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarasını içeren bilgiler Bakanlığın resmi internet sitesi olan www.tarim.gov.tr adresinde duyurulmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Bununla birlikte, tağşiş yapan firmalara 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40'inci maddesi 1'inci fıkrası (I) bendinde yer alan hüküm çerçevesinde gerekli cezai işlemler uygulanmaktadır.

SORU 4) Yıllardır GDO ülkemize rahatlıkla yasal olmayışına karşın girebiliyor, üretiliyor, tüketiliyor ancak denetim ve kalite kontrolleri yapılamıyor. Buradan elde edilen ücretlerinde kayıt dışı olması da ayrı bir inceleme konusu değil midir? Bu konuda inceleme başlatmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 4) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu 18 Mart 2010 tarihinde TBMM'de kabul edilmiş ve 26 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Genetiği Değiştirilmiş ürünler ile ilgili işlemler 5977 Sayılı "Biyogüvenlik Kanunu" ve Kanun kapsamında yine aynı tarihte yürürlüğe giren "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre yürütülmektedir.

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu çerçevesinde kurulmuş olan Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı onay verilmiş bir gen olmadığından GDO tespit edilen gıdaların yurda girişine izin verilmemektedir. Ayrıca, ülkemizde tüm GDO'lu ürünlerin üretimi yasaktır. Bakanlığımız tarafından Biyogüvenlik Kurulu kararlarında belirtilen koşulların yerine getirilmesi için gerekli denetimler yapılmaktadır.

GDO içermesi muhtemel ürünlere yönelik resmi kontroller Bakanlığımızca etkin bir şekilde yürütülmektedir.